

Nr 55.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1917 kl. 1 e. m.

*Utlåtande, i anledning av militieombudsmannens framställning
angående förhöjning av anslaget till befordrande av
göromålens gång vid militieombudsmansexpeditionen m. m.*

I sin till innevarande års riksdag avgivna ämbetsberättelse (sid. 376—378) har riksdagens militieombudsman under rubriken »Framställning till riksdagen angående förhöjning för åren 1917 och 1918 av anslaget till befordrande av göromålens gång vid militieombudsmansexpeditionen samt till vikariatsersättning» anfört följande:

»På sätt den av mig angivna allmänna redogörelse för förvaltningen av militieombudsmansämbetet under år 1916 utvisar hava av de från närmast föregående år balanserade 104 ärenden och de under året inkomna 943 ärenden eller av de sålunda tillhoppa 1,047 ärenden, som under år 1916 förelegat till behandling, sammanlagt 803 ärenden slutbehandlats under året samt 244 ärenden balanserats till år 1917. I sistnämnda antal ärenden ingå visserligen 30 ärenden, som vid årets slut vilade i avbidan på yttrande eller påminnelser, men återstoden av de balanserade ärendena — eller sådana som syntes vara i det skick att de kunde företagas till slutlig behandling — uppgick likväl till ej mindre än 214. Och bland dessa sistnämnda ärenden funnos flera, som inkommit under åren 1915 eller i början av år 1916.

Beträffande tillströmningen av ärenden kan sägas, att denna överhuvud och särskilt till den del, som omfattar klagomål, varit långt större än på förhand kunnat förväntas. Till huvudsaklig del sammanhänger detta förhållande givetvis med det nuvarande krigstillståndet inom vissa av våra grannländer och därav föranledda omfattande inkallelser till rikets försvar. Vid tillämpning av de bestämmelser, som meddelats i avseende å inkallelserna, synas ibland fel blivit begångna, och de klagomål, som till militieombudsmannen inkommit rörande felinkallelser, hava varit jämförelsevis talrika, varjämte åtskilliga ärenden förekommit rörande ersättning för deltagande i tjänstgöringen till rikets försvar eller i utbildningskurser, som i nära samband därmed varit anordnade. Beträffande somliga bland ifrågakvarande ärenden har redan själva utredningen krävt jämförelsevis mycken tid, enär det

gällt att infordra yttranden från flera olika myndigheter. I ärenden av nu nämnd beskaffenhet, i synnerhet där de äro mera omfattande, torde visserligen klagandena icke ens under vanliga förhållanden kunna hava rätt att förvänta besked om militieombudsmannens åtgärd omedelbart efter det skriftväxlingen är avslutad. Särskilt i sådana fall, där klagomålen icke under utredningen visat sig eller visats vara obefogade, återstår ofta mycket arbete, för vars utförande handläggningen av andra ärenden måste stå tillbaka. Men att klagomål och särskilt anspråk på ersättning för verkliga eller förmenta fel vid inkallelser och dylikt icke bliva slutbehandlade förrän många månader efter det skriftväxlingen slutats är påtagligen en stor olägenhet, helst i sådana fall, där klagomålen härstädes finnas befogade, ytterligare en lång tid i regel kommer att förflyta innan klaganden slutligen kan få sin rätt.

Det arbete, som erfordras för uppsättande av expeditioner i ärenden, vilka äro färdiga till avgörande, är emellertid av beskaffenhet att kunna, åtminstone till avsevärd del, utföras med annan hand än militieombudsmannens egen, och så har även från början förfarits, i det att expeditioner, även i större ärenden, uppsatts av sekreteraren ävensom av amanuens, då biträde av sådan funnits att tillgå. Då likväl en arbetsbalans, så stor som den redan omnämnda, kunnat uppkomma, lär det vara tydligt, att densamma icke under nuvarande förhållanden kan nedbringas utan att särskilda åtgärder därför varda vidtagna. För det ifrågavarande ändamålet synes erforderligt, att militieombudsmannen, som nu icke kan anställa mer än en avlönad amanuens och med hänsyn till de obetydliga utsikterna till befordran vid expeditionen icke kan påräkna att erhålla oavlönat biträde, får möjlighet att anlita dels ännu en amanuens dels ock tidvis ett skrivbiträde för så kallad diktamenskrivning. Någon viss tid, inom vilken balansen kan vara avarbetad, kan givetvis icke nu fastställas, och ännu mindre kan beräknas, när tillströmningen av ärenden kan börja avtaga, så att förhållandena därutinnan bliva att anse såsom normala. Med hänsyn härtill torde endast en tillfällig förstärkning av expeditionens arbetskrafter böra sättas ifråga, för närvarande lämpligen för de två närmaste åren. Det belopp, som för ändamålet kan vara erforderligt, synes icke behöva överstiga 2,000 kronor för vardera året.

På grund av vad jag sålunda anfört och då en så stor tillströmning av ärenden som den under år 1916 inträffade icke kunde tagas i beräkning i den framställning om, bland annat, anslag till befordrande av göromålen gång inom militieombudsmansexpeditionen samt till vikariatsersättning, som jag gjorde till 1916 års riksdag, hemställer jag vördsamt, att riksdagen för vart och ett av åren 1917 och 1918 måtte ställa ett tillfälligt ytterligare anslag å 2,000 kronor till militieombudsmannens förfogande att användas till befordrande av göromålen gång inom expeditionen.

Denna framställning torde böra hänvisas till bankoutskottet.»

Enligt bankoutskottet tillhandakomna protokollsutdrag hava riksdagens kamrar hänvisat militieombudsmannens ifrågavarande framställning till utskottet.

Utskottet.

Såsom militieombudsmannen framhåller, har på grund av de under krigstiden gjorda inkallelser till krigstjänstgöring ärendenas antal å

militieombudsmannens expedition ökats i sådan grad, att vid 1916 års slut förefanns en avsevärd arbetsbalans från åren 1915 och 1916. För bortarbetande av denna balans hemställer nu militieombudsmannen om ett tillfälligt ytterligare anslag å 2,000 kronor för vardera av åren 1917 och 1918.

Utskottet, som icke har något att invända mot framställningen, har på de av militieombudsmannen anförda skäl ansett sig böra tillstyrka densamma, och synes utskottet anslagsfrågan lämpligen böra ordnas på det sätt, att militieombudsmannen bemyndigas, att för ifrågasvarande ändamål av 1917 års förslagsanslag till avlöning, resekostnader och expenser m. m. för militieombudsmannen och hans expedition använda ett belopp av högst 2,000 kronor samt att för år 1918 för ändamålet anvisas enahanda belopp.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av militieombudsmannens förevarande framställning, må

1) medgiva, att för bortarbetande av uppkommen arbetsbalans å militieombudsmannens expedition militieombudsmannen må av 1917 års förslagsanslag till avlöning, resekostnader och expenser m. m. för militieombudsmannen och hans expedition använda högst tvåtusen kronor, samt

2) för år 1918 för enahanda ändamål anvisa likaledes högst tvåtusen kronor.

Stockholm den 22 maj 1917.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar *Hedenstierna*, *Neiglick*, friherre *Langenskiöld*, *Ekman*,
Wickman, *Boberg*, *Jönsson* och *Holm* samt
av andra kammaren: herrar *Kristensson*, *Vahlquist*, *Berg* i Munkfors, *Olsson* i Blådinge, *Molin* i Södertälje, *Söderberg* i Hobborn, *Edbom* och *Jonsson* i Gumboda.